

MONDATBANK JÁRÁSI SZAKÉRTŐI BIZOTTSÁGOK SZAKÉRTŐI VÉLEMÉNYÉNEK ELKÉSZÍTÉSÉHEZ

Készült az EFOP-3.1.6-16 azonosítószámú, „A köznevelés esélyteremtő szerepének erősítése” elnevezésű pályázat „Szakmai innováció és fejlesztés a különleges bánásmódot igénylő gyermekekért” című projektje keretében.

Szakmai vezető:

Dr. Mile Anikó

Munkacsoport-vezető:

Kissné Korsós Ágnes

Szerzők:

Csornai Teodóra

Horváth Sándor Zsoltné

Kissné Korsós Ágnes

Németh Anikó

Várnagy-Horváth Anett

Lektorálta:

Gedő Ágnes

A kiadvány ingyenes, kizárólag zárt körben, pedagógiai szakszolgálati céllal használható, kereskedelmi forgalomba nem hozható. A felhasználás a jövedelemszerzés vagy jövedelemfokozás célját nem szolgálhatja.

Tartalom

1. Bevezetés.....	4
2. Magatartás, viselkedés megfigyelése	5
3. Alapkulturtechnikák vizsgálata	7
Olvasás, szövegértés.....	7
Írás, helyesírás	8
<i>Az írásminta formája, technikai kivitelezése</i>	<i>8</i>
<i>Az írás vizsgálata.....</i>	<i>9</i>
<i>Helyesírás.....</i>	<i>10</i>
Matematika.....	11
<i>5-ös/10-es/ 20-as számkör</i>	<i>11</i>
<i>100-as/1000-es számkör</i>	<i>12</i>
<i>10000-es számkör</i>	<i>14</i>
4. Beszéd, nyelvi fejlettség.....	16
Aktív szókinccs	16
Nyelvtani szerkezetek megértése	16
Fonológia.....	16
5. Részképességek	18
Goodenough-féle emberrajz	18
Érzelmi élet diszharmonijára utaló jelek	18
Bender	18
6. Figyelemvizsgáló eljárások	20
7. Intelligenciatesztek.....	21
Raven Progresszív Mátrixok (CPM, SPM)	21
WISC-IV – Wechsler Gyermek Intelligenciateszt	21
8. Az iskolába lépéshez szükséges fejlettség felmérése	23
Adaptív viselkedés	23
Mozgásfejlettség.....	24
Nyelvi fejlettség	25
Kognitív fejlettség	25
Számolási képesség	26
9. Irodalomjegyzék.....	27

1. Bevezetés

A Pedagógiai Szakszolgálat ellátandó feladatai közé tartozó szakértői bizottsági tevékenység jelentős elvárásokat támaszt a területen dolgozó szakemberek felé.

A munkakörhöz tartozó sokrétű feladatok napi szinten komoly terhelést jelentenek. A diagnosztikai munkához a szakember szintjén sok kompetencia tartozik, amelyek bővítése folyamatos kihívást jelent. A vizsgálati eredmények elemzése, értékelése alapján tett javaslatok team megbeszélések során születnek. A vizsgálatot követően a szakértői vélemények elkészítése, a vizsgálatához kapcsolódó adminisztráció is időt és energiát köt le.

A szakértői vélemény megírása, összeállítása során szempont, hogy kellően szakszerű, árnyalt, részletezett, lényegyet kiemelő, mégis érthető megfogalmazást használjunk. Ebben kíván segítséget nyújtani az általunk összeállított segédanyag.

Célunk elsősorban az volt, hogy segítséget adjunk azoknak a fiatal, pályakezdő kollégáknak, akik még nem rendelkeznek kellő rutinnal a vizsgálati eredmények leírásához, megfogalmazásához. Ötleteket meríthetnek azonban a dokumentumból azok a gyakorlottabb szakemberek is, akik szakmailag fejlődni szeretnének és nyitottak új gondolatmenetek megismerésére.

A Mondatbank összeállításánál – a teljesség igénye nélkül – elsősorban azokra az eljárásokra fókuszáltunk, amelyeket a Járási Szakértői Bizottságok gyógypedagógusai és pszichológusai leginkább használnak. Mondatbankunk olyan kezdeményezésnek tekinthető, amely folyamatos gondozással képes beépíteni újabb eljárások, módszerek leírását is, segítve ezzel a szakértői vélemények elkészítését.

Jelen összeállítás segítséget adhat a magatartás, viselkedés megfigyeléséhez, az olvasás, írás, helyesírás, matematikai ismeretek, az iskolába lépéshez szükséges fejlettség, az aktív szókincs, a nyelvtani szerkezetek megértése, a fonológia, az emberrajz, valamint a pszichológiai vizsgálóeljárások értelmezéséhez és leírásához.

Az összegyűjtött mondatok piros kiemeléssel és / jellel jelölt mondatrészei alternatívaként használhatók. Bízunk abban, hogy a Mondatbank közrebocsajjtásával segítséget tudunk nyújtani a szakértői bizottsági tevékenységet végző szakemberek nagy felelősséggel járó munkájához.

2. Magatartás, viselkedés megfigyelése

A vizsgálatra **édesanyja/édesapja** kíséretében érkezik, aki(k) **jelen van(nak)/nincs(enek) jelen** a vizsgálaton.

Szülő(k)ről **könnyen/nehezen** leválasztható.

Vizsgálati helyzetben gyorsan oldódik.

A vizsgálati szituációban természetesen viselkedik, kapcsolatfelvételre pozitívan reagál, barátkozó.

Félénk, visszahúzódó gyermek, nehezen oldódik fel.

A vizsgálati helyzetet nehezen fogadja el.

A vizsgálati helyzetet elfogadja, együttműködő.

Vizsgálati helyzetbe nehezen bevonható.

Korlátozott mértékben kooperál a vizsgálatvezetővel.

A vizsgálati helyzetben megfelelően kooperál.

Teljesítményhelyzetben érezhetően feszült.

Együttműködésre rávehető, de.....

Szomatikusan **életkorának megfelelően fejlett/életkoránál fejletlenebb/fejlettebb, átlagos/obes/vékony testalkatú/erős /gyenge fizikumú.**

Alakváltása/fogváltása **még nem indult meg/megkezdődött.**

A beszélgetés kompetenciája tartalmilag **(nem)** megfelelő szintű, beszédkészletettsége **átlagos/csekély.**

Beszédfegyelme **kialakulóban/kialakult/kialakulatlan.**

Kiváráásra **képes/nem képes.**

Beszédértése épnek imponál, beszédkészletettsége a vizsgálati helyzetben fokozott, sokat verbalizál, ennek egy része tartalmilag inadekvát, az élménymegosztás áll a középpontban.

A beszélgetés kompetenciája gátolt.

A beszélgetés kompetenciája **megfelelő/alacsony** szintű, készletettsége **csekély/fokozott.**

Feladatvégzését verbalizálás, kihangosított belső beszéd jellemzi.

Kedves/barátságos/együttműködő/zárkózott tanuló/gyermek (benyomását kelti).

Együttműködésre nehezen rávehető.

A vizsgálati helyzetbe bevonódik, a vizsgálatvezetővel kooperál, az asztalszituációt elfogadja.

Teszt-szituációban gyorsan oldódik.

Nyitott, a feltett kérdésekre válaszol, beszélgetésbe **bevonódik/nehezen bevonható.**

Együttműködik, de viselkedése gátolt.

A gyermek a vizsgálat során együttműködik, de sok biztatást igényel.

Feladattudata, feladattartása az életkorának megfelelő, erős motivációval rendelkezik, kitartóan dolgozik.

Kialakult feladattudattal, erős motivációval kooperál a vizsgálatvezetővel.

Feladattudata kialakulóban van.

A vizsgálat során együttműködik, de sok biztatást igényel.

Kialakult feladattudattal rendelkezik.

Motiválható/Nehezen motiválható a feladatok elvégzésére.

A számára nehéznek tűnő feladatoknál elakad.

A helyes megoldás érdekében többleterőfeszítést **(nem)** tesz.

Törekszik a feladatok helyes, pontos kivitelezésére.

Kétszemélyes vizsgálati helyzetben a feladatokon **végig halad/nem halad végig, (nem)** törekszik a jó eredmények elérésére.

Önálló munkavégzésre **(nem/részben)** képes.

Ha bizonytalan, várja a megerősítést.

Segítséget **nem/jól** hasznosít.

Dicsérettel **jól/kevésbé** motiválható.

Feladatait elvégzi, de igényli a megerősítést.

Munkavégzéskor igényli a folyamatos figyelmet, biztatást, megerősítést.

A feladatokon gyorsan túl szeretne jutni, nem figyel, kivárára kevésbé képes.

Feladatvégzése gyakran támaszigenyes.

A jobb eredmények elérése érdekében többlet erőfeszítéseket **tesz/nem tesz**.

Figyelme felkelthető, terelhető és rögzíthető.

A feladatokban elmélyül, figyelme, feladattudata az életkorának megfelelő.

Feladattudata, feladattartása az életkorának megfelelő.

A tanuló együttműködési készsége, feladattudata átlagos szintű.

Megtartott figyelemmel dolgozik.

Intellektuális terhelésre elvárható mértékben fárad.

Figyelmi koncentrációja megfelelő.

Figyelme könnyen terelődik, de visszavezethető a feladathoz.

Figyelme a feladatok végzése során fluktuáló.

A feladatokban képes elmélyülni, figyelmét tudja irányítani, de annak tartóssága alacsony szintű.

Terhelés hatására figyelmi funkciói romlanak.

Terhelés hatására az elvárhatónál hamarabb fárad.

Feladattudata kialakult, de figyelme fluktuál.

Feladattartása **változó/érdeklődésétől függő**.

A megfelelő szintű figyelmi koncentráció változó ideig áll fenn.

Intellektuális terhelés hatására **az elvárható mértékben fárad/ fokozott fáradékonysággal reagál**.

Összpontosításra nem képes, állandó motoros nyugtalanság jellemzi.

Munkavégzéskor igényli a folyamatos figyelmet, biztatást, megerősítést.

Figyelme könnyen terelődik, motorosan nyugtalan, izgó-mozgó, összpontosításra kevésbé képes.

Kivárása alacsony szintű.

Munkatempója **lassabb/átlagos/gyors/kapkodó**.

Életkorának megfelelő munkatempóban dolgozik.

Munkatempója **(általában)** jól megválasztott.

Lassú/átlagos/gyors munkatempóval dolgozik.

Feladatértése megfelelőnek imponál.

A feladatokat megérti.

Feladatértése időnként nehezített.

Feladatértése kissé nehezített, időnként megtapad egy-egy feladatonál

Feladatértése **gyenge/bizonytalan**, a feladatok instrukcióját többször kell elismételni.

A feladatokat nehezen érti meg, végig fokozott támogatást igényel.

A gyermek valós tudása az alacsonyabb szintű adaptív viselkedése miatt néhány területen nehezen ítéltető meg.

3. Alapkulturtechnikák vizsgálata

Olvasás, szövegértés

Eljárás, módszer megnevezése: *Meixner-olvasólapok*

Olvasási teljesítmény:

Olvasást/Szótagolvasást/Szóolvasást/Szövegolvasást megtagad/hárit.

Mért értékek összesen: X mp. – X hiba (X javított hiba)		Határértékek: X mp – X hiba
Részeredmények:		Olvasástechnikai hibák:
Magánhangzók:	X mp – X hiba (X javított hiba)	betűkihagyás: betűtévesztés: X→Y,
Mássalhangzók:	X mp – X hiba (X javított hiba)	betűkihagyás: betűtévesztés: X→Y,
Szótagok (2 betűs):	X mp – X hiba (X javított hiba)	betűtévesztés: betűkihagyás: X→Y, betűbetoldás: reverzió: elővételezés: perszeveráció:
Szótagok (3 betűs):	X mp – X hiba (X javított hiba)	betűtévesztés: X→Y, betűkihagyás: betűbetoldás: reverzió: elővételezés: perszeveráció:
Szavak:	X mp – X hiba (X javított hiba)	betűtévesztés: X→Y, betűkihagyás: betűbetoldás: szótagkihagyás: szótagbetoldás: reverzió: hibás kombináció: szóroncs: elővételezés: perszeveráció:
Összefüggő szöveg: X mp – X értési hiba		betűtévesztés: X→Y, betűkihagyás: betűbetoldás: szótagkihagyás: szótagbetoldás: reverzió: hibás kombináció: szóroncs: elővételezés:

Olvasási tempója **átlagos/átlagnál lassabb/átlagnál gyorsabb**. Hibaszáma **átlagértéknek megfelelő/alatti/feletti**. Olvasási teljesítménye az elvárhatónak megfelelő/gyenge.

Olvasáskor (hosszabb szavak esetében) **betűz/(rossz szótaghatárral) szótagol/szóképesen olvas/ némán előolvas, gyakoriak az ismétlések.**

Képes a **szótagokat/szavakat** egységként kezelni.

Előfordul **időnként/gyakran betűtévesztés, betűkihagyás, betűbetoldás, szótagkihagyás, szótagbetoldás, reverzió, hibás kombináció, szóroncs, elővételezés, perszeveráció.**

Hibázásait **nem/gyakran/olykor** javítja.

Fonéma-graféma megfeleltetésre **(sok hibával/kevés hibával)** képes/nem képes. **Következetes/Következetlen** tévesztései **ejtésbeli, optikai, akusztikus (zöngés-zöngétlen pár, palatalizált forma, egyéb fonetikai)** hasonlóságon alapulnak.

Olvasástechnikája nem alkalmas szöveg olvasására.

Szó (és) /szöveg olvasásakor jobb/lényegesen jobb teljesítményt nyújt, **mint betűk (és) /szótagok esetében** a lexikai támogatásnak köszönhetően.

Szöveget **megfelelő/lassabb** tempóban **akadozva/folyamatosan, sok/kevés** hibával olvas. Mondathatárokat **megfelelően/nem megfelelően** tart, **hangsúlyozása jó/törekszik a jó hangsúlyozásra/nem törekszik a jó hangsúlyozásra.**

Hangos olvasás után a megértését ellenőrző kérdésekre adott **X/X** adekvát válasza alapján szövegértése **gyenge/megfelelő/jó/pontos/bizonytalan.**

Eljárás, módszer megnevezése: *Hogyan lett bölcs a nyelv?, Barlangkutató bűvárok (Az Élet és Tudomány című lapból)*

A tanuló **X/X** helyes választ adott. Az eredmények alapján szövegelemlekezete, szövegmegértése **megfelelő/gyenge/önálló ismeretszerzésre nem alkalmas.**

A **mese/történet tartalmát/tanulságát önállóan megfogalmazta/segítséggel megfogalmazta/megfogalmazni nem tudta.**

Tőmondatokat/mellérendelt (és) /alárendelt összetett mondatokat használ.

Mondatai **befejezetlenek (és) /hiányosak.**

Nyelvtanilag helyes mondatokat használ.

Főneveket (és) /igéket megfelelően/nem megfelelően használ.

A szófajok közül **melléknév/határozószó/névmás/névutó** megjelenik.

Határozott névelőt **helyesen/helytelenül** használ.

Írás, helyesírás

Az írásminta formája, technikai kivitelezése

Eljárás, módszer megnevezése: *Megfigyelés*

Írásos **feladatok elvégzésére motivált /feladatokat hárít.**

Törekszik/Nem törekszik a pontos kivitelezésre.

Testtartása írás közben **megfelelő/közel hajol a papírhoz/törzsével elfordul/hanyag/tónustalan.**

Írás közben a karok továbbhelyezése **folyamatos/szakaszos, ujjak-csukló-karok mozgása koordinálatlan/koordinált.** Társuló mozgás **túlmozgás/ (egy/több testrészen) együttmozgás** formájában **tapasztható/ nem tapasztalható.**

Ceruzafogás **jobb/bal/váltott** kézzel, **görcsösen/megfelelő tónus nélkül/három ujjal helyesen** történik.

A ceruzát ujjaival fogja, de **helytelenül/marokfogással.**

Az íróeszközt a **megfelelő/nem megfelelő** magasságban fogja, kezét a felületen **meztámasztja/nem támasztja meg.**

Vonalvezetése lendületes, célra irányuló/gördülékeny/akadozó/határozott/határozatlan/bizonytalan/görcsös/helyenként megtörő/pontos/satírozó/célirányt nem tartó/tremoros.

Nyomaték megfelelő/erős nyomatékú/gyenge nyomatékú/változó.

Az írás tempója megfelelő/gyors/lassú/kapkodó/egyenetlen/változékony/átlagos.

Írásképe rendezett/rendezetlen/maszatos/javítgatott/nehezen olvasható.

Lapot a megfelelő helyzetben tartja/elforgatja.

A lapon margót nem tart/a szükségesnél szélesebb margót tart.

Az írásos munkát megfelelő tagolás/túltagolás/a tagolás hiánya/zsúfoltság/szétesés/nehez átláthatóság/átláthatóság jellemzi.

A sorok megfelelő irányúak/felfelé tartanak/lefelé tartanak.

Sorokat kihagy.

Vonalközben megfelelően/nem tájékozódik. Sorközt tart/nem tart.

A betűk mérete átlagos/nagy/kicsi/csökkenő/növekvő/változó.

A betűalakítás szabályos/szabálytalan.

Graféma alakítására célszerűtlen formálás/alakhiba/egyszerűsítés/díszítés/sablonosság jellemző.

A betűk aránya megtartott/nem megtartott, a betűk egyenletesek/nem egyenletesek.

Betűkötése szabályos/szabálytalan.

A vonalfolytonosság fennáll/nem áll fenn.

Nyomtatott betűket használ.

Egyéni írásképpel rendelkezik.

Az írás vizsgálata

Eljárás, módszer megnevezése:

2-4 osztályos és felső tagozatos tanulók írás vizsgálata – tollbamondás (Bittera, Dékány, Feketéné, Dr. Juhász, Korompai, Mácsainé, Marosits, Osmanné, Szabényiné, Török és Vannay, 1999., 108-109. o.)

„A varjú az ágon...”, „Sütött a pék...”, „Olga fonológiai az erdőben...”, A katonák...”

Önálló szövegalkotás (tudás-, képességszinttől függően elsősorban felső tagozatos tanulók és középiskolások esetében).

A tollbamondás során a verbális memória gyengébb teljesítménye következtében előfordult **szórendváltoztatás/értelmetlen mondat/ hiányosság** a szöveg leírásában.

A fonológiai kódolás zavara miatt **betűtévesztés/betűkihagyás/betűbetoldás/szótagkihagyás/szótagbetoldás/reverzió** tapasztalható.

A beszéd tagolása és ritmusának jelölése nehezített, ezért **a hosszú és rövid hangok megkülönböztetése és jelölése/ a mondatban a szavak különírása/ a mondatkezdő nagybetűk és mondatvégi írásjelek használata** hibás.

A **magánhangzók (és) /mássalhangzók** időtartamának jelölésében **hibázik/nem hibázik**.

Tollbamondáskor a hallottakat **képes/nem képes** követni.

Írásában **sok/kevés** hibát vét.

Bizonytalan **a kiejtéstől eltérő helyesírású szavak írásában/a j hang kétféle jelölésében/a magán- és mássalhangzók időtartamának jelölésében**.

A tanult helyesírási szabályokat **alkalmazza/nehezen tudja alkalmazni**.

Betűtévesztés **(nagy számban) előfordul/ nem jellemző**.

Önálló írásbeli szövegalkotásra képes, de a tanult fogalmazási és nyelvhelyességi ismeretek alkalmazása még nehézséget jelent számára.

Helyesírás

Eljárás, módszer megnevezése: *A 2. osztályos gyermekek helyesírás-vizsgálata (Lőrök-féle helyesírásvizsgálat –LHV)*

Szócsoportok	Tollbamondás		Másolás	
	pontszám	időfelhasználás	pontszám	időfelhasználás
Álszavak (ÁSZ)	X/X pont	X mp	X/X pont	X mp
Szabálytalan szavak (SZTL)	X/ X pont	X mp	X/X pont	X mp
Szabályos szavak (SZOS)	X/ X pont	X mp	X/X pont	X mp
Összesen:	X mp			

A tollbamondás során elért eredmények alapján a tanuló teljesítménye **magas/átlag fölötti/átlagos/átlag alatti/közepes elmaradást mutat/súlyos elmaradást mutat. Ez tapasztalható minden vizsgált területen/az álszavak területén/szabálytalan szavak területén/szabályos szavak területén.**

A 90 diktált szóból a helyesen leírt szavak száma **X (T-érték: X)**.

Az egyes vizsgált területek teljesítménye között jelentős eltérés **tapasztalható/nem tapasztalható.**

Önmagához viszonyítva a legjobb eredményt T-értékben kifejezve **a(z) álszavak/ szabálytalan szavak /szabályos szavak** leírásakor érte el (T-érték: **X**), a leggyengébb eredményt T-értékben kifejezve **a(z) álszavak/szabálytalan szavak /szabályos szavak** leírásakor nyújtotta (T-érték: **X**).

Az alacsony szintű kódolási próba, azaz a másolási teljesítménye **a(z) álszavak/ szabálytalan szavak/ szabályos szavak** esetében **átlag alatti/átlagos/átlag feletti.**

A tanuló számára a **hang-betű megfeleltetés (és) /az írásszabályok követése** komoly nehézséget jelent.

Hibatípusok az álszavak és a szabályos szavak írásakor				
Hibatípus	Tollbamondás		Másolás	
	Álszavak	Szabályos szavak	Álszavak	Szabályos szavak
Elízió	X	X	X	X
Szubsztitúció	X	X	X	X
Permutáció	X	X	X	X
Addíció	X	X	X	X
Összesen	X	X	X	X
Tollbamondás összesen:			X	
			Másolás összesen: X	

A(z) szabályos szavak (és) /álszavak tollbamondás utáni írásakor **alacsony/magas/átlagnak megfelelő** a hibaszám.

Leggyakrabban előforduló hibatípus **a(z) elízió/szubsztitúció/permutáció/addíció.**

A betűtévésztesek háttérében **ejtésbeli/írásbeli/hosszú-rövid/akusztikus/optikus** hasonlóságon alapuló tévésztesek állnak.

A hibázások száma másolásakor **átlagos/magas /alacsony.**

A másolásakor leggyakrabban előforduló hibatípus **a(z) elízió/szubsztitúció/permutáció/addíció.**

Hibatípusok szabálytalan szavak írásakor								
	j-ly	kétjegyűek kettőzése	nyúlás	rövidülés	zöngésségi hasonulás	képzésh. hasonulás	össze-olvadás	teljes hasonulás
tollbam.	X	X	X	X	X	X	X	X
másolás	X	X	X	X	X	X	X	X
Összes hibásan írt szó tollbamondás:					Összes hibásan írt szó másolás:			

Az eredmények azt mutatják, hogy a tanuló számára **tollbamondás (és) /másolás** során nehézséget jelent **a kiejtéstől eltérő helyesírású szavak leírása/a j hang kétféle jelölése/a mássalhangzók kiejtéstől eltérő leírása.**

Matematika

Eljárás, módszer megnevezése: *FMPSZ Dunaújvárosi Tagintézménye által összeállított feladatsor a matematikai ismeretek vizsgálatához*

5-ös/10-es/ 20-as számkör

Számköri ismeretek:

Mechanikus számlálása **5-ös/10-es/20-as** számkörben **növekvő és csökkenő/növekvő** sorrendben **helyes/ helytelen/ számokat kihagy/felcserél, irányt téveszt, jó/ lassú ütemű, folyamatos/akadozó.**

A beszéd és a mozgás koordinációja **kialakult/kialakulóban van/ kialakulatlan.**

Globális mennyiségfelismerése **saját testen/ tárgyképen kialakult/ kialakulóban van/ kialakulatlan.**

Számnév-mennyiség egyeztetésére **képes/ nem képes.**

Mennyiségi relációkat **megért/ segítséggel ért meg / helytelenül értelmez.**

A relációkhoz kapcsolódó matematikai fogalmakat **jól értelmezi/ helytelenül értelmezi és használja/ nem használja biztonsággal.**

A relációs jeleket tartalmilag **jól azonosítja/ nem jól azonosítja és alkalmazza/ nem képes helyesen alkalmazni.**

Számok diktálás utáni leírásában **sikeres/ több hibát vét.**

A számok grafomotoros alakítása **megfelelő/ pontatlan, de olvasható/ helytelen/ nehezen azonosítható.**

A számok elhelyezése a négyzetrácsban **megfelelő/ hibás.**

Tükörírás, sorrendcsere előfordul.

A számjegyeket **helyesen kiolvassa / nem olvassa ki.**

Mennyiségállandósága **kialakult/ kialakulóban van/ kialakulatlan.**

Páros és páratlan számokat **csoportosít/ biztonsággal még nem csoportosít/ nem képes megkülönböztetni.**

Számegyenesen **ismeri/ nem ismeri** a számok helyét.

Hiányos számsor kiegészítésére **képes/ nem képes.**

Számszomszédok meghatározására **képes/ nem képes.**

Nehézséget jelent számára a **kisebb/ nagyobb** számszomszéd meghatározása.

Számlelékezete egyenes irányban **X** elemet, fordított sorrendben **X** elemet tart meg, **átlagos/ gyenge/ nagyon jó.**

Alapműveletek:

A műveleti jeleket **jól/bizonytalanul/nem** értelmezi.

A műveleteket **helyesen olvassa/ nem képes kiolvasni.**

A pótlás (és) /bontás műveletét **megfelelően értelmezi/ nem értelmezi**, műveletvégzése **eszközzel/ eszköz nélkül sikeres/sikertelen.**

Az összeadás (és) /a kivonás műveletét **eszközzel/ eszköz nélkül/ helyesen oldja meg/ nem képes önállóan megoldani.**

Eszközhasználata **megfelelő/ nem képes az eszköz hatékony használatára.**

Segítséget **hasznosít/ nem hasznosít.**

Képről számfeladat írására **képes/nem képes.**

A tízes átlépés menetét **jól értelmezi/ nem értelmezi**.
Analogiákat **megért, alkalmaz/ nem ért meg**.
Számolási technikája **megfelelő/ rossz módszerű/ egyéni**.

Szöveges feladatok:

A szöveges feladatot **pontosan elismétli/ többszöri elmondás után ismétli el/ nem tudja felidézni**.
Egyszerű szöveges feladatokat **megért/ rosszul értelmez**, műveletválasztásai **(és) /megoldásai helyesek/ helytelenek**.
A segítséget **hasznosítja/ nem hasznosítja**.
A lényeg kiemelésére **képes/ nem képes**.
A matematikai fogalmak **értelmezése (és) /használata** nehézséget jelent számára.
A feltett kérdésekre adekvát, a matematika nyelvén megfogalmazott választ **ad / nem ad**.
Összetett szöveges feladatokat **megért/ rosszul értelmez**, műveletválasztásai **(és) /megoldásai helyesek/ helytelenek**.
A segítséget **hasznosítja/ nem hasznosítja**.
A lényeg kiemelésére **képes/ nem képes**.
A matematikai fogalmak **értelmezése (és) /használata** nehézséget jelent számára.
A feltett kérdésre adekvát, a matematika nyelvén megfogalmazott választ **ad / nem ad**.

Gondolkodási módszerek, logikai szabályok:

Állítások igazságtartalmának eldöntésére **(és) /állítások megfogalmazására képes/ segítséggel képes/ nem képes**.
A növekvő **(és) /csökkenő/ egy- (és) /kétváltozós számsorozatok esetén a szabályt önállóan/ segítséggel felismeri/ nem ismeri fel/ megfogalmazza, nem képes a matematika nyelvén megfogalmazni/ alkalmazza/ segítséggel alkalmazza**.
Az alkalmazás során **téveszt/ hibásan folytatja/ nem folytatja** a sorozatot műveletvégzési nehézségek miatt.

100-as/1000-es számkör

Számköri ismeretek:

Mechanikus számlálása **100-as/1000-es számkörben növekvő és csökkenő/ növekvő sorrendben helyes/ helytelen/ számokat kihagy/felcserél, irányt téveszt, jó/ lassú ütemű, folyamatos/ akadozó**.
Globális mennyiségfelismerése **saját testen/ tárgyképen kialakult/ kialakulóban van/ kialakulatlan**.
Természetes számok nagyságrendi összehasonlítására **képes/ nem képes**. A relációkhoz kapcsolódó matematikai fogalmakat **jól értelmezi/ helytelenül értelmezi és használja/ nem használja biztonsággal**.
A relációs jeleket tartalmilag **jól azonosítja/ nem jól azonosítja és alkalmazza/ nem képes a helyes alkalmazásra**.
Számok diktálás utáni leírásában **sikeres/ több hibát vét**.
A számok grafomotoros alakítása **megfelelő/ pontatlan, de olvasható/ helytelen/ nehezen azonosítható**.
A számok elhelyezése a négyzetrácsban **megfelelő/ hibás**.
Tükörrírás, sorrendcsere előfordul.
A számjegyeket **helyesen kiolvassa / nem olvassa ki**.
Bizonytalan/ nehézséget jelent a számok írásakor, ha valamelyik helyi értéken nulla szerepel.
Hiányos számsor kiegészítésére **képes/ nem képes**.
Páros és páratlan számokat **megkülönböztet/ nem csoportosít**.
Számszomszédok **meghatározására képes/ nem képes, nehézséget jelent számára a kisebb/ nagyobb számszomszéd meghatározása**.
Nehézségei tízes átlépéskor kifejezettek.

Számemlékezete egyenes irányban **X** elemet, fordított sorrendben **X** elemet tart meg, **átlagos/ gyenge/ nagyon jó.**

Helyi érték fogalma **kialakult/ nem alakult ki/ kialakulóban van.**

A helyi érték megnevezésére modellek megnevezésével **képes/ nem képes.**

A számok helyi érték szerinti bontására **képes/ nem képes.**

Alapműveletek:

A műveleti jeleket **jól/bizonytalanul/nem** értelmezi. A műveleteket **helyesen olvassa/ nem képes kiolvasni.**

A szóbeli összeadás **(és) /a kivonás műveletét eszközzel/ eszköz nélkül/ helyesen oldja meg/ nem képes önállóan megoldani.**

Eszközhasználat **megfelelő/ nem képes az eszköz hatékony használatára.**

Segítséget **hasznosít/ nem hasznosít.**

A tízes átlépés menetét **jól értelmezi/ nem értelmezi.**

Analógiákat **megért, alkalmaz/ nem ért meg.**

Számolási technikája **megfelelő/ rossz módszerű/ egyéni.**

A szorzó- **(és) /bennfoglaló táblák bevétele folyamatosan van/ megtörtént/ nem történt meg.**

A szorzás és osztás kapcsolatát **átlátja/ nem látja át.**

+ 1000-es számkörben:

Írásbeli műveletek helyes leírására **képes/ nem képes.**

A(z) írásbeli összeadás (és) /kivonás (és) /szorzás elvégzéséhez megfelelő számolási technikával rendelkezik/ nem alakult ki megfelelő számolási technika/ számolási technikája rossz módszerű.

A feladatok megoldásakor tízes átlépés esetén hibázik, a tízes átlépés menetét nem értelmezi megfelelően **összeadáskor (és) /kivonáskor.**

Műveletvégzése **lassú/megfelelő** ütemű.

A műveletek megoldásához eszközre van szüksége.

Műveletvégzés közben áttér másik műveletre.

Iránytévesztés miatt helytelen a műveletek megoldása.

Nehézséget jelent számára a nulla értelmezése műveletvégzés közben.

Szöveges feladatok:

A szöveges feladatot **pontosan elismétli/ többször elmondás után ismétli el/ nem tudja felidézni.**

Egyszerű szöveges feladatokat **megért/ rosszul értelmez, műveletválasztásai (és) /megoldásai helyesek/ helytelenek.**

A segítséget **hasznosítja/ nem hasznosítja.** A lényeg kiemelésére **képes/ nem képes.**

Választ **helyesen megfogalmaz/ segítséggel fogalmaz meg/ nem képes a matematika nyelvén megfogalmazni.**

A matematikai fogalmak **értelmezése (és) /használata** nehézséget jelent számára.

A feltett kérdésekre adekvát, a matematika nyelvén megfogalmazott választ **ad / nem ad.**

Összetett szöveges feladatokat **megért/ rosszul értelmez, műveletválasztásai (és) /megoldásai helyesek/ helytelenek.**

A segítséget **hasznosítja/ nem hasznosítja.** A lényeg kiemelésére **képes/ nem képes.** A matematikai fogalmak **értelmezése (és) /használata** nehézséget jelent számára.

A feltett kérdésre adekvát, a matematika nyelvén megfogalmazott választ **ad / nem ad.**

Gondolkodási módszerek, logikai szabályok:

Állítások igazságtartalmának eldöntésére (és) /állítások megfogalmazására képes/ segítséggel képes/ nem képes.

A növekvő (és) /csökkenő/ egy- (és) /kétváltozós sorozatok esetén a szabályt önállóan/ segítséggel felismeri/ nem ismeri fel/ megfogalmazza, nem képes a matematika nyelvén megfogalmazni/ alkalmazza/ segítséggel alkalmazza.

Az alkalmazás során téveszt/ hibásan folytatja/ nem folytatja a sorozatot műveletvégzési nehézségek miatt.

10000-es számkör

Számköri ismeretek:

Mechanikus számlálása növekvő és csökkenő/ növekvő sorrendben helyes/ helytelen/ számokat kihagy/felcserél, irányt téveszt, jó/ lassú ütemű, folyamatos/ akadozó.

Természetes számok nagyságrendi összehasonlítására képes/ nem képes.

A relációkhoz kapcsolódó matematikai fogalmakat jól értelmezi/ helytelenül értelmezi és használja/ nem használja biztonsággal.

Pozitív egész számok diktálás utáni leírásában sikeres/ több hibát vét.

Tizedes törtek lejegyzése helyes/ helytelen.

A számok grafomotoros alakítása megfelelő/ pontatlan, de olvasható/ helytelen/ nehezen azonosítható.

A számok elhelyezése a négyzetrácsban megfelelő/ hibás.

Tükörírás, sorrendcsere előfordul.

Bizonytalan/ nehézséget jelent a számok írásakor, ha valamelyik helyi értéken nulla szerepel.

A pozitív egész számokat (és) /tizedes törteket helyesen kiolvassa /nem olvassa ki.

Hiányos számsor kiegészítésére képes/ nem képes.

Közönséges törteket megfelelően értelmez.

Közönséges törtek értelmezése nehézséget jelent számára.

Negatív egész számok értelmezésére képes/ nem képes.

Számszomszédok meghatározására képes/ nem képes, nehézséget jelent számára a kisebb/ nagyobb számszomszéd meghatározása.

Nehézségei tízes átlépéskor kifejezettek.

Számemlékezete egyenes irányban X elemet, fordított sorrendben X elemet tart meg, átlagos/ gyenge/ nagyon jó.

Helyi érték fogalma kialakult/ nem alakult ki/ kialakulóban van.

A helyi érték megnevezésére modellek megnevezésével képes/ nem képes.

A számok helyi érték szerinti bontására képes/ nem képes.

Alapműveletek:

A műveleteket helyesen olvassa/ nem képes kiolvasni.

A szóbeli összeadás (és) /kivonás műveletét eszközzel/ eszköz nélkül/ helyesen oldja meg/ kevés hibával/nem képes önállóan megoldani.

Eszközhasználata megfelelő.

Nem képes az eszköz hatékony használatára.

Segítséget hasznosít/ nem hasznosít.

A tízes átlépés menetét jól értelmezi/ nem értelmezi.

Analógiákat megért, alkalmaz/ nem ért meg.

Számolási technikája megfelelő/ rossz módszerű/ egyéni.

A szorzó- (és) /bennfoglaló táblák bevésése folyamatban van/ megtörtént/ nem történt meg. A szorzás és osztás kapcsolatát átlátja/ nem látja át.

Írásbeli műveletek helyes leírására **képes/ nem képes**.

Az írásbeli összeadás (és) /kivonás (és) /szorzás elvégzéséhez **megfelelő számolási technikával rendelkezik/ nem alakult ki megfelelő számolási technika/ számolási technikája rossz módszerű**.

A feladatok megoldásakor tízes átlépés esetén hibázik, a tízes átlépés menetét nem értelmezi megfelelően **összeadáskor (és) /kivonáskor**.

Műveletvégzése **lassú/megfelelő** ütemű.

A műveletek megoldásához eszközre van szüksége.

Műveletvégzés közben áttér másik műveletre.

Iránytévesztés miatt helytelen a műveletek megoldása.

Nehézséget jelent számára a nulla értelmezése műveletvégzés közben.

Szöveges feladatok:

A szöveges feladatot **pontosan elismétli/ többször elmondás után ismétli el/ nem tudja felidézni**.

Egyszerű szöveges feladatokat **megért/ rosszul értelmez, műveletválasztásai (és) /megoldásai helyesek/ helytelenek**.

A segítséget **hasznosítja/ nem hasznosítja**.

A lényeg kiemelésére **képes/ nem képes**.

A matematikai fogalmak **értelmezése (és) /használat**a nehézséget jelent számára.

A feltett kérdésekre adekvát, a matematika nyelvén megfogalmazott választ **ad / nem ad**.

Összetett szöveges feladatokat **megért/ rosszul értelmez, műveletválasztásai (és) /megoldásai helyesek/ helytelenek**.

A segítséget **hasznosítja/ nem hasznosítja**.

A lényeg kiemelésére **képes/ nem képes**.

A matematikai fogalmak **értelmezése és /használat**a nehézséget jelent számára.

A feltett kérdésre adekvát, a matematika nyelvén megfogalmazott választ **ad / nem ad**.

Gondolkodási módszerek, logikai szabályok:

Állítások igazságtartalmának eldöntésére (és) /állítások megfogalmazására képes/ segítséggel képes/ nem képes.

Egyszerre két szempont szerinti osztályozásra **képes/ nem képes**.

Bizonytalan a közös tulajdonság felismerésében.

Kétváltozós sorozatok esetén a szabályt **önállóan felismeri/ segítséggel felismeri/ nem ismeri fel/, megfogalmazza/ nem képes a matematika nyelvén megfogalmazni/, alkalmazza/ segítséggel alkalmazza**.

Az alkalmazás során **téveszt/ hibásan folytatja/ nem folytatja a sorozatot** műveletvégzési nehézségek miatt.

4. Beszéd, nyelvi fejlettség

Aktív szókincs

Eljárás, módszer megnevezése: *Aktív szókincs-vizsgálat (Lőrök-Ajtony-Palotás-Pléh-LAPP)*

A 23 főnévből **X**-t, a 6 igéből **X**-t nevezett meg önállóan, így **X** pontot szerzett (T érték: **X**). Ez alapján szókincsre **magasan az átlag fölötti övezetbe esik/ az átlag fölötti övezetbe esik/ átlagos övezetbe esik/ átlag alatti övezetbe esik/közepes elmaradást mutat/ súlyos elmaradást mutat.**

A szóelőhívás gyorsasága **életkorának megfelelő/ kicsit lassú/ nehezített.**

Jellemző hibatípusok: **megnevezés helyett a funkció meghatározása; körülírás; téves azonosítás; fonológiai hiba; specifikus kategória helyett főfogalom használata, azonos fogalmi körön belüli tévesztés; egész helyett részlet megragadása; megtapadás; késleltetett reakció; válaszadás megtapadása; neologizmus(ok).**

Nyelvtani szerkezetek megértése

Eljárás, módszer megnevezése: *Nyelvtani Szerkezetek Megértése Teszt (Test for Reception of Grammar-TROG)*

A gyermek **X** blokkot teljesített, mely **3 év alatti/ 3 éves/ 4 éves/ 5 éves/ 6 éves/ 6 évnél idősebb** gyermek szintjét jelöli.

Standard pontban kifejezve **X** pont, mely az **extrém alacsony övezetbe /határövezetbe/ alacsony átlagos övezetbe / átlagos övezetbe/ magas átlagos övezetbe/ átlag feletti övezetbe/ nagyon magas övezetbe esik.**

Hibázása(i) **szisztematikus/szórványos/random** mintázatot mutat(nak) a szókincs/ nyelvtani (és) /lexikai területen. Ez alapján a nyelvtani szerkezetek megértése **nehezített/ beszédmegértési nehézség áll fenn/ a nyelvtani szerkezetek megértésén túl egy általános beszédmegértési nehézség is fennáll.**

Fonológia

Fonológiai tudatosság

Eljárás, módszer megnevezése: *Jordanidisz Ágnes- Fonológiai Tudatosság Teszt*

A szubtesztek eredményei:

rímfelismerés	megfelelő/ elmaradást mutat	fonéma-izolálás	megfelelő/ elmaradást mutat
rímképzés	megfelelő/ elmaradást mutat	fonémaszintézis	megfelelő/ elmaradást mutat
szótagszintézis	megfelelő/ elmaradást mutat	fonémaszint. álszavakkal	megfelelő/ elmaradást mutat
szótag-szegmentálás	megfelelő/ elmaradást mutat	fonéma-szegmentálás	megfelelő/ elmaradást mutat
szótagtörlés	megfelelő/ elmaradást mutat	hosszú fonéma azonosítása	megfelelő/ elmaradást mutat
fonématörlés	megfelelő/ elmaradást mutat	fonéma-manipuláció	megfelelő/ elmaradást mutat

A 10 szubtesztből elmaradást mutat **rímfelismerés/ rímképzés/szótagszintézis/ szótag-szegmentálás/ szótagtörlés/fonématörlés/fonéma-izolálás/fonémaszintézis/fonémaszintézis álszavakkal/ fonéma-szegmentálás/ hosszú fonéma azonosítása/fonéma-manipuláció** terén.

A vizsgálati eredmények alapján a fonológiai tudatossága **megfelelő/ fejlesztésre szorul** az írás-olvasás eredményes elsajátítása szempontjából.

Fonológiai munkamemória

Eljárás, módszer megnevezése: *Racsmány-féle Magyar Álszóisméltési Teszt*

Fonológiai munkamemória kapacitása stabilan **X** szótagig terjed, mely **életkorának megfelelő/elmaradást mutat**.

5. Részképességek

Goodenough-féle emberrajz

Eljárás, módszer megnevezése: *Emberrajz értékelés-Goodenough-szerint*

A rajzos tevékenységet **szívesen végzi/hárítja**.

A rajzos tevékenység nem okoz számára örömet.

A feladatot a legjobb tudása szerint igyekszik végrehajtani.

Munkavégzése **gyors/felületes/lassú/aprólékos**.

A rajzot a lap **közepén/(jobb/bal) szélén/ alján/tetején** helyezte el.

Az alak **kisméretű/megfelelően kitölti a lapot**.

Nyomatéka **erős/gyenge/átlagos**.

A rajzban emberalak nem ismerhető fel, **kuszált, irányítás nélküli firka/ némileg irányított vonalvezetés**.

Az emberalak **(kevésbé)** részletezett.

A test arányai **(nem)** megfelelőek.

Ruházat **nem jelenik meg/ megjelenik**, a rajz mentes az átlátszóságtól.

A rajz **gyengén/megfelelően** kivitelezett.

A testrészek **(nem)** formakifejezők.

A **gyermek/tanuló életkoránál jobb/ életkoránál gyengébb/ életkori átlagának megfelelő** teljesítményt nyújtott (RK=X).

Emberábrázolása **megfelel az életkorában elvárhatónak/elmarad az életkorában elvárhatótól** (norma pont: X, RK=X, RQ=X).

Érzelmi élet diszharmonijára utaló jelek

Eljárás, módszer megnevezése: *Koppitz-féle indikátorok*

A testrészek integrációja gyenge.

A(z) arc/ test/ végtag/kézfej/nyak árnyékol.

A végtagoknál nagyfokú aránytalanság jelenik meg.

A figura **dől/ apró/túl nagy/ nem mentes az átlátszóságtól**.

Speciális részletek megjelennek.

A gyermekrajzokon általánosságban megjelenő részletek hiányosak.

Az eredmények alapján az érzelmi élet problémája **(nem)** feltételezhető.

Bender

„BENDER” A: A vizuomotoros képességet mérő próbában X pontot ért el, mely életkori átlagához képest **nagyon gyenge/gyenge/általános/jó/ nagyon jó** szintű teljesítményt mutat. Nehézséget jelent számára a geometriai formák másolása során **a szögek kivitelezése/ a pozíció megjelenítése/ a formák egymáshoz viszonyított orientációja**.

Jellegzetes torzulásként **megjelenik/megjelennek a(z) hézaghangsúlyozás/ aránytalanságok/ rosszul értelmezett formák/ rotációk**.

A teszt organikus érintettséget nem jelez.

A teszt organikus érintettséget jelez, amely **a(z) relatív pozícióban/ orientációban** jelentkezik.

„BENDER” B: A vizuomotoros képességet mérő próbában **X** pontot ért el, mely életkori átlagához képest **igen gyenge/gyenge/közepes/jó/ igen jó** szintű teljesítményt mutat. Nehézséget jelent számára a geometriai formák másolása során a **szögek kivitelezése/ pozíció megjelenítése/ formák egymáshoz viszonyított orientációja**.

Jellegzetes torzulásként **megjelenik/megjelennek a(z) hézaghangsúlyozás/ aránytalanságok/ rosszul értelmezett formák/ rotációk**.

A teszt organikus érintettséget nem jelez.

A teszt organikus érintettséget jelez, amely **a(z) relatív pozícióban/ orientációban** jelentkezik.

6. Figyelemvizsgáló eljárások

Eljárás, módszer megnevezése: *Toulouse-Pieron Figyelem Teszt (TPFT)*

A vizuális figyelemkoncentráció relatív minőségi teljesítménye (n= X elemszám) sok/megfelelő/kevés, amely (nagyon) lassú/átlagos/gyors tempóra utal.

Hibaszáma X (kihagyott jel: X; rossz áthúzás: X) magas/alacsony/átlagos.

Figyelemminősége T=X%. Figyelmének fenntarthatósága 5 perces időintervallum alatt (nem) megbízható deficitet mutat/gyenge/ átlagos/jó/nagyon jó színvonalú terheléses figyelmet jelez.

A keresés irányát tekintve balról jobbra/jobbról balra haladó.

Feladatvégzés közben sorkihagyás (nem volt) tapasztalható.

A teszt során a többszöri instruálás ellenére nem soronként halad, ide-oda ugrálva a lapon igyekszik keresni az elemeket.

A gyenge eredmény alapján felvetődik szemészeti/vizuális észlelés/vizuális differenciálás/alak-háttér kiemelés probléma lehetősége.

A vizuális differenciálást igénylő feladatban a célingerek kiemelése (többszöri) pontos/pontatlan, a megoldás biztos/bizonytalan.

Erősen támaszigényes, segítséggel dolgozik.

Sort nem tart, sorokat kihagy, el-vissza lép, kilép a feladathelyzetből, többször kell visszavezetni.

A gyenge eredmény (súlyos) figyelemzavart jelez.

7. Intelligenciatesztek

Raven Progresszív Mátrixok (CPM, SPM)

A Raven-féle Progresszív Mátrixok gyermekek számára készült (CPM) változatával teljesítménye **X** pont, mellyel **X** percentilis pontot ér el, ami a látottak közt összefüggéseket találó önálló logikai gondolkodás, az összetett információkon alapuló következtetés **átlag alatti/ átlagos/ átlag feletti** fejlettségére utal. A vizuális észlelésen alapuló komplex logikai műveletvégzés, az összetett információkon alapuló következtetés, valamint az ingerek átlátása, összefüggések megtalálása **gyengén/ átlagosan/ kiválóan** fejlett.

A Raven-féle Progresszív Mátrixok intelligenciateszt serdülők és felnőttek számára készült (SPM) változatával teljesítménye **X** pont, mellyel **X** percentilis pontot ér el, ami a látottak közt összefüggéseket találó önálló logikai gondolkodás, az összetett információkon alapuló következtetés **átlag alatti/ átlagos/ átlag feletti** fejlettségére utal. A vizuális észlelésen alapuló komplex logikai műveletvégzés, az összetett információkon alapuló következtetés, valamint az ingerek átlátása, összefüggések megtalálása **gyengén/ átlagosan/ kiválóan** fejlett.

WISC-IV – Wechsler Gyermek Intelligenciateszt

Intellektuális képességeinek vizsgálatát a WISC-IV standardizált teszttel végeztük. A kortársakkal való összehasonlítás alapján aktuálisan **a(z) extrém alacsony övezetbe sorolható/ határövezetbe eső intelligenciaszinten funkcionál/ alacsony átlagos övezetbe sorolható/ átlagos övezetbe sorolható/ magas átlagos övezetbe sorolható/ átlag feletti övezetbe sorolható/ nagyon magas övezetbe sorolható**. Az általános intelligencia működését jelző mérőszám, a Teljes teszt **IQ: X** (95%-os biztonsággal megállapítható, hogy gyermek IQ-ja **X-Y** közé esik). A tanuló az azonos életkorú személyek **X%**-ánál ért el jobb teljesítményt. Intelligencia struktúrája **diszharmonikus/kiegyenlített** ($V_{mi} \geq <P_{ki}$). A főskálák eredményei az alábbiak szerint összegezhetők:

1. Verbális megértés Index (megértést segítő verbális képesség, következtetés) **VmI=X (Y-Z)**

Verbális gondolkodása, fogalomalkotása, auditív készsége, emlékezete, lényeges és nem lényeges tulajdonságok megkülönböztetésének készsége, verbális absztrakciós készsége, verbális kifejezőkészsége **megfelel korcsoportja átlagának/ elmarad a korcsoportja átlagától/ lényegesen elmarad a korcsoportja átlagától/ korcsoportja átlagánál jobb színvonalú / korcsoportja átlagánál lényegesen jobb színvonalú**.

Szóismerete, általános tudása, tanulási készsége **átlagos/ átlag alatti/ jóval átlag alatti/ az átlagnál jobb/ az átlagnál lényegesen jobb** színvonalú.

Az általános tényszerű tudás megszerzésének, megtartásának és előhívásának készsége **jó színvonalú/ átlagos színvonalú/ fejlesztést igényel**.

2. Perceptuális következtetés Index (vizuális ingerek megértése és szervezése) **PkI=X (Y-Z)**

Absztrakt vizuális ingerek elemzésének és előállításának készsége, a nem-verbális fogalomalkotása, vizuális percepciója, szervezése, szimultán információfeldolgozása, vizuális-motoros koordinációja, figura-háttér elkülönítése **átlagos/ kismértékben eltér az átlagostól/ jóval átlag alatti/ az átlagnál jobb/ az átlagnál lényegesen jobb**.

Vizuális információ feldolgozása és absztrakt gondolkodási készsége, tanulása **átlagos/ gyenge/ jó színvonalon működik.**

3. Munkamemória Index (a figyelem, a munkamemória és a mentális éberség mutatója) **MmI=X (Y-Z)**

Auditív rövidtávú/hosszú távú emlékezete, figyelme, koncentrációja és szekvenciális készsége **megfelel korcsoportja átlagának/ elmarad a korcsoportja átlagától/ lényegesen elmarad a korcsoportja átlagától/ korcsoportja átlagánál jobb színvonalú/ korcsoportja átlagánál lényegesen jobb színvonalú.**

Mentális manipulációs készsége, figyelme, téri-vizuális képzelőereje és feldolgozási sebessége, kognitív flexibilitása **átlagos/ gyenge/ jó színvonalon működik.**

A mentális manipuláció, koncentráció, figyelem, mentális éberség, számolás, szekvenciális műveleti készség, fluid és logikai gondolkodás **jó színvonalú/ átlagos színvonalú/ fejlesztést igényel.**

4. Feldolgozási sebesség Index (mentális és grafomotoros folyamatok sebessége) **FsI=X (Y-Z)**

Feldolgozási sebessége, rövid távú vizuális emlékezete, vizuális diszkriminációja, tanulási készsége, vizuális percepciója, vizuális-mozgásos koordinációja, vizuális letapogatási készsége, kognitív flexibilitása, figyelme, motivációja, motivációja **jó színvonalú/ átlagos színvonalú/ fejlesztést igényel.**

8. Az iskolába lépéshez szükséges fejlettség felmérése

Eljárás, módszer megnevezése: *Vizsgálóeljárás az iskolába lépéshez szükséges fejlettség felméréshez (Educatio Kft, 2015.)*

Adaptív viselkedés

(X/16 pont, extrém alacsony/ alacsony/ megfelelő)

Önállóság egyéni munkahelyzetben:

Képes önálló munkavégzésre, mert feladatait lendületesen végzi/ határozottan és céltudatosan dolgozik/ szükség szerint kérdez, pontosít.

Részben képes önálló munkavégzésre, mert (időnként) igényli a megerősítést társától/ felnőttől (ezt szóban, mimikával, gesztussal jelzi).

Nem képes önálló munkavégzésre, mert társától másol, annak feladatvégzését utánozza/ felnőttől kapott biztatásra sem kezd el dolgozni.

Motiváció egyéni munkahelyzetben:

Képes érdeklődő, aktív és kitartó munkavégzésre, mert a feladatok érdeklik és törekszik a sikeres megoldásra/ társas helyzetben szeretne dicséretet kapni és ez a munkájában megnyilvánul/ el akarja nyerni a pedagógus elismerését/ a feladatot igyekszik befejezni, aktívan és kitartóan dolgozik.

Részben képes érdeklődő, aktív és kitartó feladatvégzésre, mert a feladatok iránt csak részben érdeklődik/ a feladatok végzésében nem kellően aktív és kitartó, annak tartalma, érdekessége befolyásolja a megoldásban.

Nem képes érdeklődő, aktív, kitartó munkavégzésre, mert a feladatok többsége nem érdekli/ a feladatok végzésében nem aktív és kitartó, állandó biztatást igényel/ többször jelzi vagy próbálkozik a tevékenység korai befejezésével, elfordulna a feladattól, lassított munkával próbál kitérni a feladat elől/ a feladatok teljesítését elutasítja.

Munkatempó egyéni munkahelyzetben:

Képes az életkorának megfelelő munkatempóban dolgozni, mert hasonló életkorú társaival együtt halad, a csoport munkavégzésének ütemét felveszi/ egyéni vizsgálati helyzetben munkatempója jól megválasztott, a feladat megoldása során erejét beosztja, a feladaton végighalad.

Részben képes az elvárható munkatempóra, mert munkatempója változó/ a feladat tartalma és jellege befolyásolja a munkatempóját.

Nem képes az életkorától elvárható munkavégzésre, mert feltűnően lassú/ lassítással a feladatvégzés alól szeretne mentesülni.

Figyelem egyéni helyzetben:

Képes életkorának megfelelő figyelmi működésre, mert figyelme az adott feladat végrehajtása során hosszabb ideig fenntartott/ figyelme intenzív/ figyelmi működése segíti a feladatok megoldását.

Részben képes az életkorának megfelelő figyelmi működésre, mert a munkafeladatok során a figyelmi koncentráció változó ideig áll fenn/ a figyelmi koncentráció alacsony szintű, de állandó segítséggel helyzetben tartható.

Nem képes életkorának megfelelő figyelmi működésre, mert a feladatvégzésben való részvételt figyelmi okok miatt elutasítja/ nem figyel, az érdeklődése a feladatokról és helyzetről elterelődik, másra irányul. Nyugtalan, folyamatos verbalizálás miatt figyelmi helyzet nem alakul ki. Szorongás/ visszahúzóds/ ellenállás/ visszautasítás miatt figyelmi helyzetbe nem hozható.

Mozgásfejltség

(X/88 pont, extrém alacsony/alacsony/megfelelő)

Testsémája kialakult/ kialakulóban van/ kialakulatlan.

Jobb-bal differenciálására képes/ biztonsággal még nem képes.

Testközépvonal átlépést végrehajt.

Testközépvonal átlépés bizonytalan.

Keresztező mozgások kivitelezésére nem képes.

Nagymozgások:

Statikus egyensúly biztos/ bizonytalan.

Dinamikus koordináció megfelelő/ nem megfelelően kivitelezett.

Célirányos mozgások kivitelezésére képes/ részben képes/ nem képes.

Grafomotorika:

Ceruzafogása megfelelő.

Ceruzát ujjjaival fogja, de helytelenül.

Ceruzát marokra fogja.

Vonalvezetése lendületes, célra irányuló/ bizonytalan, görcsös, helyenként megtörő/ bizonytalan, szálkás/ satírozó/ célirányt nem tartó.

Nyomaték megfelelő/erős/gyenge.

Sorközt tartja/nem tartja.

Sorközbe ír, az elemek nagysága csökken/növekszik/változó.

Grafomotoros tevékenység során társuló együttmozgás nem tapasztalható/ tapasztalható (egy testrészen/több testrészen).

Alakábrázolásnál a rajzok a megadott/ nem a megadott sorrendben követik egymást.

Rajzai felismerhetők, megfelelően/kevésbé részletezettek. Valóságúen fedett részek (nem) láthatók.

Törekszik/Nem törekszik a figurák arányos megrajzolására (ez még nehézséget okoz számára).

Elemi geometriai formák reprodukálására (nem) képes/pontatlanul képes.

Íráselemeket átír/pontatlanul ír át. Íráselemek másolása pontos/(sok) hibával történik/sikertelen.

Nyelvi fejlettség

(X/105+ pont, **extrém alacsony/alacsony/megfelelő**)

Hallás utáni szövegértés tartalmilag **megfelelő/ elvárttól eltérő/ hiányos/ pontatlan**. Hallás utáni szövegértés esetében **a válaszadás sikertelen/ a válaszadást hártja**.

A mondatismétlésre **hibátlanul/ (sok) hibával (névelő elhagyása/cseréje, szó elhagyása/cseréje, toldalék elhagyása/cseréje, szórend megváltoztatása, más szó/toldalék hozzáadása)** képes.

Gyors megnevezés: a vizuális ingerek jelentésének azonosítása alapján a szavak alakjához való hozzáférés **kellően gördülékeny/ az elvárthoz képest lassabban, sok hibával kivitelezett**.

Önálló nyelvi fogalmazóképesség:

Képtörténetről megfelelő állításokat fogalmaz meg.

Beszédprodukciója tartalmilag megfelelő.

Az események összefüggéseit képes megfogalmazni.

A cselekmény lényeges elemeit nem említi.

Nem **megfelelő/kellően specifikus** szavakat használ.

Adott képről több tagmondatot mond.

Mondatalkotásai nyelvtanilag **helyesek/gyakran helytelenek**.

Fonológiai tudatosság:

Az egyes szubtesztek eredményei alapján **a szótagillesztés/rímfelismerés/hang illesztése/kezdőhang-azonosítása kialakult/kialakulóban van/még nem alakult ki**.

Szógördülékenység: Szókincse **megfelelő/nem kellően differenciált, kevésbé/megfelelően mobilizálható**.

Kognitív fejlettség

(X/32 pont, **extrém alacsony/alacsony/megfelelő**)

Alak-háttér differenciálása **kialakult/kialakulóban van**.

Pontosan a forma vonalát rajzolta meg.

A formát megtalálta, de nem rajzolta meg a vonalát pontosan.

Nem találta meg a formát.

Nem az adott formát rajzolta meg.

A forma nagy részét nem vette észre.

Alakkonstancia: Alakállandóság-észlelése **biztos/ bizonytalan**.

Vizuális ritmus követése: A szabályszerűséget **nem ismeri fel/ felismeri**, a szabály alkalmazására **(nem)** képes.

Téri információk, térbeli viszonyok reprodukciójára **(nem)** képes.

Az irányok verbális elhangzását követően síkban való tájékozódása **kialakult/ nem alakult ki/ bizonytalan**.

Vizuális rövid idejű emlékezete **X** elemből **X** elemet tart meg.

Analógiás gondolkodás: Az elemi összefüggéseket **felismeri/ nem ismeri fel**.
A nehézséget a szókincs szűkebb terjedelme okozza.

Számolási képesség

(**X/55** pont, **extrém alacsony/alacsony/megfelelő**)

Mechanikus számlálásra a 10-es számkörben növekvő sorrendben **képes/ nem képes**.

A beszéd és mozgás koordinációja **kialakult/ nem alakult ki/ kialakulóban van**.

Számemlékezeti próbában **X** elemet tud hibátlanul megismételni. Fordított sorrendben **X elem megismételésére képes/ nem képes a feladat megoldására**.

Globális mennyiség felismerése **X** számkörben **kialakult/ kialakulatlan/ kialakulóban van**.

Mennyiség-számnév egyeztetésére **képes/ nem képes**.

Mennyiségi relációkat **helyesen értelmez/ nem értelmez**. A(z) **több/ kevesebb/ ugyanannyi** fogalmát **(nem)** ismeri.

Hatos számkörben az összeadás, kivonás és pótlás műveletét **(nem/ segítséggel)** értelmezi, műveletvégzése **eszközzel/ eszköz nélkül** megfelelő.

9. Irodalomjegyzék

Bittera Tiborné, Dékány Judit, Fehérné Kovács Zsuzsa, Feketéné Gacsó Mária, Juhász Ágnes, Korompai Istvánné, Kovács Györgyné, Mácsainé Hajós Katalin, Marosits Istvánné, Nagy Ildikó, Szabényi Tiborné és Török Gyula (1990, szerk.): *A logopédiai vizsgálat*. Országos Pedagógiai Intézet, Budapest.

Bittera Tiborné, Dékány Judit, Feketéné Gacsó Mária, Dr. Juhász Ágnes, Korompai Istvánné, Mácsainé Hajós Katalin, Marosits Istvánné, Osmanné Dr. Sági Judit, Szabényiné Nagy Éva, Török Gyula és Vannay Aladárné (1999, szerk.): *Logopédiai vizsgálatok kézikönyve*. Új Múzsza Kiadó, Budapest.

Bolla Veronika, Kas Bence, Nagyné Réz Ilona és Torda Ágnes (2015, szerk.): *Vizsgálóeljárás az iskolába lépéshez szükséges fejlettség felméréséhez*. Educatio Társadalmi Szolgáltató Nonprofit Kft., Budapest.

Dékány Judit és Juhász Ágnes (2018): *Kézikönyv a diszkalkulia felismeréséhez és terápiájához*. Logopédia Kiadó, Budapest.

Lőrík József, Ajtony Péter, Palotás Gábor és Pléh Csaba (2015): *Aktívszókincs-vizsgálat (Lőrík-Ajtony-Palotás-Pléh-LAPP)*, Educatio Társadalmi Szolgáltató Nonprofit Kft., Budapest.

Lőrík József (2015): *A 2. osztályos gyermekek helyesírás-vizsgálata (Lőrík-féle helyesírásvizsgálat – LHV)*. Educatio Társadalmi Szolgáltató Nonprofit Kft., Budapest.